

OSRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTEKÓW W WARSZAWIE

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTEKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V X Y Z

Bytom Państwo polskie
Ochrony Zabytków
Nr 592
SLĄSKIE

1. Obiekt
DOM MIESZKALNY - KAMIENICA

2. Czas powstania
1876

3. Miejscowość
BYTOM

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

fasada

orientacja

4. Adres
Bytom ul. Mariacka 5

Kw. [redacted]
nr hipoteczny .....

5. Przynależność administracyjna
katowickie
województwo .....
Bytom
gmina .....
pow. miejski BYTOM

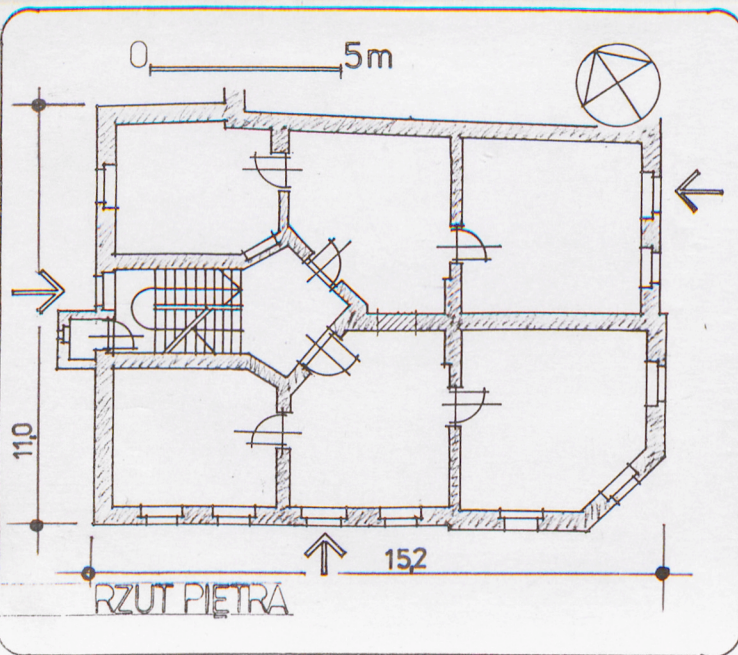
6. Poprzednie nazwy miejscowości
Beuthen O.S.

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975
katowickie
województwo .....
miasto wydzielone
powiat .....

8. Właściciel i jego adres
Gmina Bytom
Władający ZBM Bytom
ul. Kolejowa 2a

9. Użytkownik i jego adres
J.W.

10. Rejestr zabytków
Nr 1641 data 11.04.1997

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

Budynek wzniesiony został wg proj. z 27.VIII.1876 r. mistrza budowlanego J.Nitschlera dla Karla Garusa mistrza stolarskiego. W budynku mieściło się mieszkanie i sklep w parterze. 20.IV.1886 r. Karl Garus dokonuje przebudowy budynku wg proj. Piontka. W 1904 r. Maria Garus wprowadza do budynku kanalizację. Wykonawcą i projektantem kanalizacji jest firma Ernsta Kämpera z Bytomia. W 1904 r. Maria Garus dokonuje przebudowy elewacji bocznej, do której dobudowuje kubaturę mieszczącą toalety. Projekt przebudowy jest z 10.VIII.1904 r. projektant Georg Skrzypczyk. W 1924 r. budynek przebuduje zdun Karl Hensel, dokonuje on przebudowy komórek na podwórzu gospodarczym. W 1933 r. Karl Hensel dokonuje przebudowy budynku głównego wprowadzając łazienkę i toalety do części mieszkalnej na parterze, przebudowy dokonuje firma J.Kupka z Bytomia. W tym samym roku na podwórzu gospodarczym buduje on garaże. Prace również prowadzi firma J.Kupka z Bytomia. Budynek wzniesiono w stylu "historyzmu". Po wojnie adaptacja budynku na mieszkania, a na parterze na bar.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje).

Sytuacja - kamienica narożna usytuowana w zwartej zabudowie na skrzyżowaniu ulic Mariackiej i Koziółka, fasada na południe i wschód, od tyłu podwórze gospodarcze.

konstrukcja - budynek murowany z cegły, detale sztukatorskie,

stropy - w piwnicach stropy odcinkowe, ceramiczne, pozostałe płaskie, drewniane,

wieźba dachowa - drewniana,

pokrycie dachu - dach kryty papą,

podłogi - w sieni lastriko, w korytarzu na 2-ej kondygnacji podłogi drewniane - deski, w mieszkaniach - deski,

schody - zewnętrzne 1-biegowe, cementowe, we wnętrzu - schody 2-biegowe, o konstrukcji stalowej z drewnianymi stopnicami, z metalową balustradą,

drzwi - zewnętrzne - w fasadzie, drewniane, o konstrukcji ramowo-płycinowej, pełne, 2-skrzydłowe, prostokątne z nadświetlem,

drzwi na podwórze - drewniane, o konstrukcji ramowo-płycinowej, pełne, 2-skrzydłowe prostokątne, na zawiasach czopowych,

drzwi we wnętrzu - drewniane, o konstrukcji ramowo-płycinowej, 1-skrzydłowe, prostokątne z drewnianymi ościeżnicami, na zawiasach czopowych, część drzwi wymienianych na współczesne,

okna - drewniane, skrzynkowe, 2-dzielne 2 i 3 poziomowe,

rzut - budynek na rzucie prostokąta, ze ściętym narożnikiem, 2 traktowy, o układzie amfiladowym,

bryła - zwarta, budynek 3-kondygnacyjny, podpiwniczony z użytkowym poddaszem, kryty dachem w części mansardowym, w części 2-spadowym, o niskim nachyleniu połaci,

elewacje - od ul. Mariackiej - 5-osiowa, nad parterem i 3-cią kondygnacją gzymsy. Naroże i osie okienne, w układzie 2, 2, 1 ujęte w bonie w tynku, jedynie w parterze każde okno, drzwi i narożniki ujęte w bonie w tynku. Okna w prostych profilowanych opaskach. Nad oknami 2-ej i 3-ej kondygnacji naczółki w formie belkowania, jedynie w oknie 2-ej kondygnacji przy narożniku naczółek trójkątny. Pod oknami 2-ej kondygnacji prostokątne płyciny. Wejście na 3-ej osi. Wyodrębniony cokół. W partii dachowej osie 3-cia, 4-ta i 5-ta nadbudowane. Naroża i osie okienne w układzie 2, 1 ujęte w pilastry. Okna w profilowanych opaskach. W zwieńczeniu gzyms, Narożnik - 1-osiowy, ścięty.

Dekoracja analogiczna. Nad parterem, 2-gą kondygnacją i w zwieńczeniu gzymsy. Okna w profilowanych opaskach. W 2-ej kondygnacji naczółek w formie trójkąta, w 3-ej kondygnacji w formie belkowania, pod oknami 2-ej kondygnacji prostokątne płyciny. Pierwotnie w parterze drzwi ob. zamurowane.

elewacja od ul. Koziółka - 3-osiowa. Nad parterem, 2-gą kondygnacją i w zwieńczeniu gzymsy. Naroża i osie okienne w układzie 2, 1 ujęte w bonie w tynku, jedynie w parterze każda oś ujęta w bonie, w partii dachowej osie ujęte w pilastry. Okna w prostych profilowanych opaskach. Nad oknami 2-ej i 3-ej kondygnacji naczółki w formie belkowania, jedynie w oknie 2-ej kondygnacji przy narożniku, naczółek trójkątny. Pod oknami 2-ej kondygnacji

<p>14. Kubatura</p> <p>2500 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>670 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>mieszkalno-usługowe</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>mieszkalno-usługowe</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>Budynek zaniedbany, brak remontu kapitalnego, jedynie doraźne remonty zachowawcze.</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Fundamenty - stan średni.</p> <p>Ściany zewnętrzne i wewnętrzne - stan średni.</p> <p>Stropy - stan średni.</p> <p>Konstrukcja dachowa i pokrycie dachu - stan średni.</p> <p>Wyposażenie, instalacje - stan zły.</p>	
		<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Konieczny remont kapitalny pod nadzorem konserwatorskim, a w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymiana pokrycia dachu, - konserwacja stolarki, podłóg, - uzupełnienie tynków we wnętrzu, - konserwacja i umycie cegły na elewacjach, - konserwacja sztukaterii. 	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Akta budowlane w Archiwum Wydz. Arch.
Urzędu Miejskiego w Bytomiu nr 828

22. Bibliografia

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

mgr Magdalena Łabuz II/97
tekst ..... imię, nazwisko, data, podpis

arch. Stanisław Łabuz II/97
plany, rysunki ..... imię, nazwisko, data podpisu

arch. Stanisław Labuz II/97
zdjęcia fotogr. ....

miejsce przechowywania negatywów

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO!

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

1. Miejscowość
BYTOM

2. Obiekt
DOM MIESZKALNY - KAMIENICA

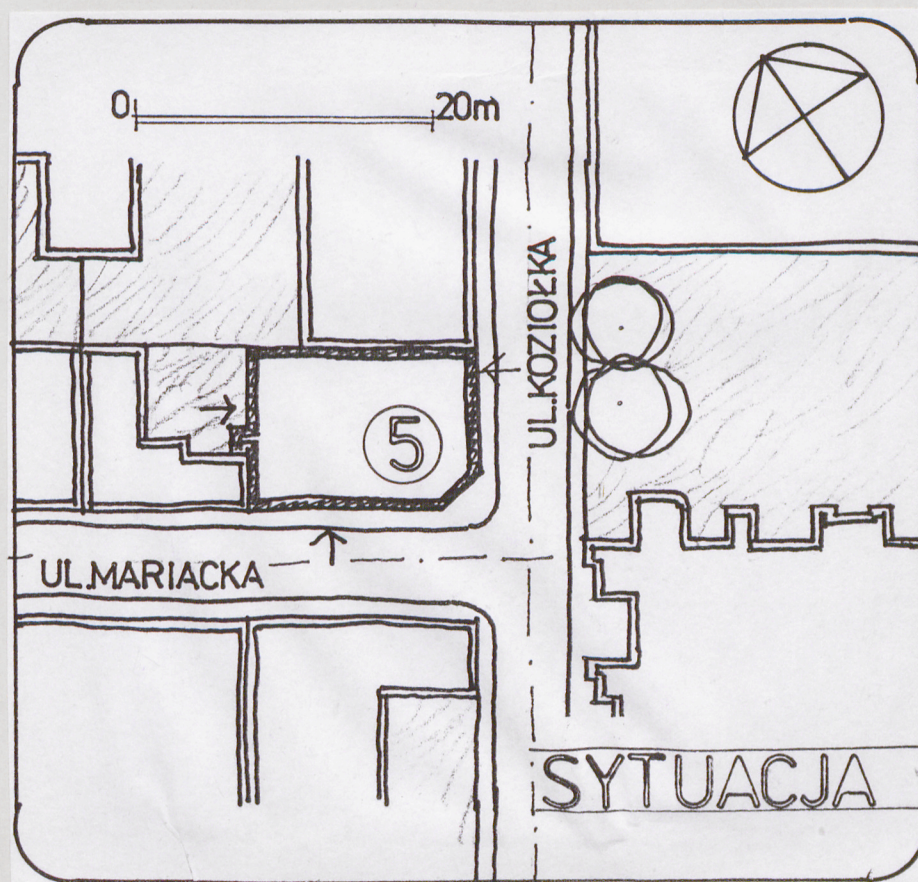
3. Zawartość wkładki
opis, sytuacja, zdjęcia

naczółki w formie belkowania, jedynie w oknie 2-ej kondygnacji przy narożniku, naczólek trójkątny. Pod oknami 2-ej kondygnacji prostokątne płyciny. Wejście na 3-ej osi. Wyodrębniony cokół,

elewacja tylna - pozbawiona detalu, ceglana, 4-osłowa, z ryzalitem na 3-ej osi, wejście na 2-ej osi. Elewacja zniekształcona dobudówką i przyległym murem wydzielającym podwórze gospodarcze,

wnętrze - parter przebudowany, na piętrze zachowany pierwotny układ pomieszczeń.

instalacje - wod.-kan., elektryczna, ogrzewanie piecowe.

elewacja od ul. Mariackiej

narożnik

elewacja od ul. Koziołka

detal narożnika

detal narożnika

okna

1. Miejscowość
BYTOM

2. Obiekt

DOM MIESZKALNY -- KAMIENICA

3. Zawartość wkładki **zdjęcia**

elewacja tylna

elewacja od
ul. Mariackiej-fragment

okno

drzwi od ul. Mariackiej

elewacja od ul. Mariackiej-fragment

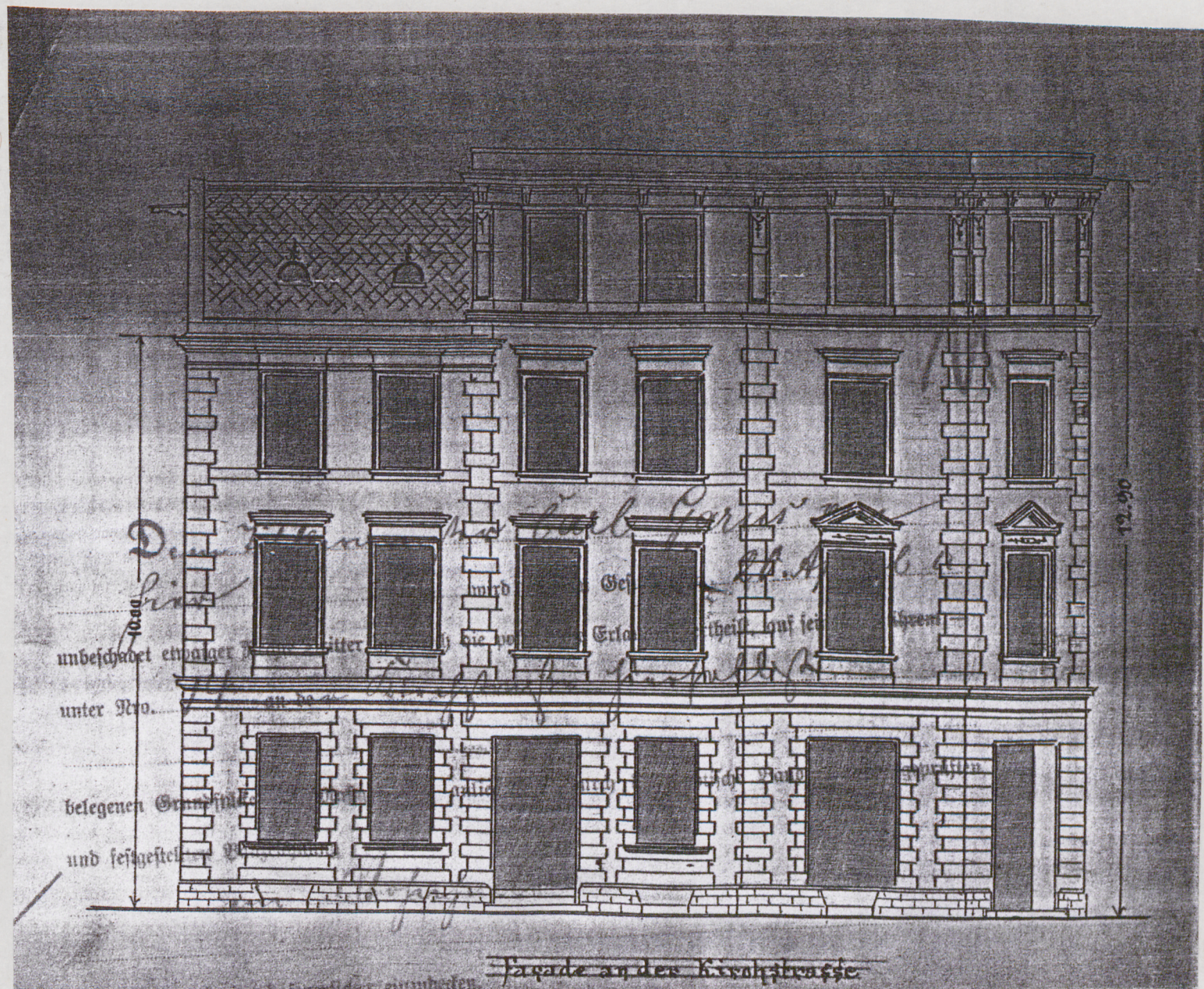

narożnik-fragment

1. Miejscowość
BYTOM

2. Obiekt
DOM-MIESZKALNY- KAMIENICA

3. Zawartość wkładki
kserokopia elewacji z projektu
archiwalnego

Kartę założyła mgr Magdalena Łabuz